22 січня –
100 років Соборності України

Там, де єдність, там і сила…

Підготували: Гулик І.В., Кудраш Т. В.

Штаб Осадного Корпусу СС у Хвастові в листопаді 1918 р.
В першому ряді зліва направо: пор. В. Чорній-Розенберг (в білій шапці), пполк. Юрій Отмарштайн, полк. Є. Коновалець, сотн. М. Матчак, полк. А. Мельник

7 листопада 1917р. була проголошена Українська Народна Республіка (**УНР**), до складу якої увійшло 9 українських губерній. Під впливом цих подій в жовтні 1918 р. у Львові представники західноукраїнських політичних партій створили Українську Національну Раду, а 19 жовтня того ж року було проголошено утворення Західноукраїнської Народної Республіки (**ЗУНР**). Відтоді між урядами **УНР** і **ЗУНР** велися переговори про втілення ідеї соборності.

1 грудня 1918 р. у Фастові був підписаний «Передвступний договір» про об'єднання УНР і ЗУНР, у якому було заявлено про непохитний намір в найкоротший строк створити єдину державу…

Полонська-Василенко Н. Д.
Історія України. 1900-1923 рр. / Н. Д. Полонська-Василенко. Кн. 4 : Українське відродження: історія і сучасність. - Київ : Пам'ятки України, 1992. - 136 с.

Костомарів Микола.
Історія України в життєписях визначнійших єї діячів / М. І. Костомарів ; пер. з рос. О. Г. Барвінський. - Репр. відтвор. вид. у Львові 1918 р. , накладом Книгарні Наук. т-ва ім. Шевченка. - Київ : Україна, 1991. - 495 с.

«Однині воєдино зливаються століттям одірвані одна від одної частини єдиної України - Західно-Українська Народня Республіка (Галичина, Буковина; Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна.

Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які умирали кращі сини України.

Однині є єдина незалежна Українська Народня Республіка»

- уривок з Акту.

22 січня 1919 року в Києві на Софійській площі було проголошено Акт Злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки в Єдину Україну.

Плохій Сергій.
Великий переділ. Незвичайна історія Михайла Грушевського : авториз. пер. з англ. / С. Плохій ; Укр. наук. ін-т Гарвардського ун-ту, Ін-т Критики. - Київ : Критика, 2011. - 600 с.

Грушевський М. С.
Новий період історії України за роки від 1914 до 1919 М. С. Грушевський. - Київ : Либідь, 1992. - 44 с.

Грушевський Михайло.
Хто такі українці і чого вони хочуть / М. Грушевський. - Київ : Знання, 1991. - 240 с.

Перше святкування **Дня Соборності** відбулось через 20 років після підписання Акту Злуки у Карпатській Україні 22 січня 1939 року.

Це була не просто маніфестація, а найбільша за 20 років перебування краю у складі Чехословаччини демонстрація. Крім місцевого населення до столиці Карпатської України з усіх куточків краю з'їхались більше 30 тисяч людей.

Надія і розчарування українства : дослідж. : до 90-річчя підписання Варшав. договору між Укр. Нар. Республікою і Річчю Посполитою Польською / упорядкув., вступ. ст., заг. ред. Володимир Сергійчук. – К.: Сергійчук М. І., 2010. – 264 с.

У 71-у річницю **Акту злуки** (22 січня 1990 року) в Україні відбулася одна з найбільших у Центральній і Східній Європі масових акцій – **“живий ланцюг”.** Він став символом єдності східних і західних земель та знаком волевиявлення українського народу до свободи. Мільйони людей, узявшись за руки, створили на дорогах безперервний ланцюг від Києва до Львова.

Ця акція стала однією з найяскравіших подій під час руху за відродження незалежної соборної демократичної України та утвердження національної ідеї.

Олесіюк Тиміш.
Соборна Україна : Наукові розвідки і спомини / Тиміш Олесіюк; В.о. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; Упоряд. і вступ. ст. В. Сергійчук. – К. : Українська Видавнича Спілка, 2004. – 640 с.

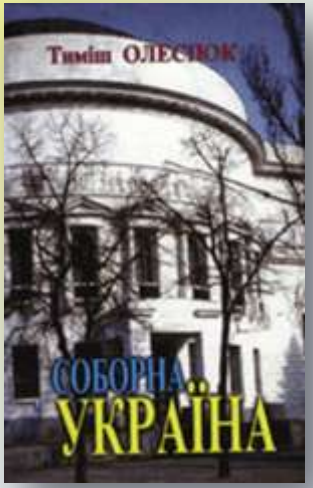

З того часу в Україні **«живі ланцюги»** створювались неодноразово, символізуючи єдність (соборність) українського народу. В 2008-2011 роках у Києві такі «ланцюги» утворювали на мосту Патона. Таким чином символічно об'єднували правий та лівий береги Дніпра.

Найбільшого розмаху акція досягла 22 січня 2011 р. коли «живий ланцюг» було утворено більше, ніж у 20 містах України.

29 листопада 2013 року в рамках Євромайдану відбувся живий ланцюг Україна-Європа, до кордону з ЄС. Довжина ланцюга 625 км, 520 тисяч осіб.

За останні роки наймасштабнішою акція була в січні 2014 року, коли українці вкотре нагадали, що наша держава єдина.

День Соборності, наразі, відзначається на державному рівні щорічно.

«…враховуючи велике політичне та історичне значення об'єднання Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки для утворення єдиної (соборної) української держави…» – свято встановлено в Україні згідно з Указом Президента України «Про День соборності України» від 21 січня 1999 р. № 42/99.

Де єдність - там воля,
Де єдність - там сила,
Там кривди лихої нема.
Хай мати-Вкраїна
Щаслива й красива
У єдності всіх обніма.

В. Крищенко

Тронько П. Т. Увічнена історія України / П. Т. Тронько, В. А. Войналович. – Київ : Наук. думка, 1992. – 275 с.

Україна : повна енциклопедія / упоряд.: В. М. Скляренко, Т. В. Іовлева. – Харків : Фоліо, 2006. – 463 с.

У 2011 р. **День Соборності** поєднали з **Днем Свободи**, що раніше відзначався 22 листопада, під назвою «День Соборності і Свободи України». Однак 2014 р. Указом Президента України Петра Порошенка свято було відновлено як **День Соборності України**.

Ми всі одна сім’я,
Єдина ми родина –
Мільйони різних «Я»,
А разом – Україна!

Анатолій Матвійчук

Використані джерела:

- Бакалець О. А. Історія України з найдавніших часів до початку XXI ст. : навч. посіб. / О. А. Бакалець ; Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів : Магнолія 2006, 2015. – 573 с.
- День соборності України [Електронний ресурс] : [сценарій] // Персон. сайт вчителя муз. мистецтва Швець О. С. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://bit.ly/2FwA2BA (дата звернення: 17.01.2019), вільний. – Назва з екрана.
- День соборності України [Електронний ресурс] // Вікіпедія; вільна енциклопедія : [веб-сторінка]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/День_соборності_України (дата звернення: 17.01.2019), вільний. – Назва з екрана.
- Про відзначення в Україні деяких пам'ятних дат та професійних свят [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 30 груд. 2011 р., № 1209/2011 // Верхов. Рада України ; офіц. веб-сайт. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/871/2014 (дата звернення: 17.01.2019), вільний. – Назва з екрана.
- Тронько П. Т. Увічнена історія України / П. Т. Тронько, В. А. Войналович. – Київ : Наук. думка, 1992. – 275 с.
- Україна відзначає день соборності [Електронний ресурс] // Новое время : [веб-сторінка]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://bit.ly/2FyjhWF (дата звернення: 17.01.2019), вільний. – Назва з екрана.
- Україна : повна енциклопедія / упоряд.: В. М. Скляренко, Т. В. Іовлева. – Харків : Фоліо, 2006. – 463 с.